

UİB Yeşil Bülten

Sürdürülebilirlik dünyasında son haberler, görünüm ve duyurular

Bu Sayıda

Avrupa Yeşil Mutabakatı'nın Temel Yasaları Onaylandı

Dünya Bankası "AYM'nin İnsanlar İçin İşler Hale Getirilmesi" Raporu

2023'te Satılan Her 5 Araçtan Biri Elektrikli Olması Bekleniyor

Moda Endüstrisi Sözleşmesi İlerleme Raporu 2023

AB'den "Hızlı Modaya" Karşı Katı Kurallar

BM "Teknoloji ve İnovasyon Raporu" Yayımlandı

"Karbon Yakalama Teknolojileri Gerçekten İklim Dostu mu?"

Dijital & Yeşil Dönüşüm Faaliyetleri Türkiye Yatırım Teşvik Sistemi'ne Dâhil Edildi

Türkiye "Ulusal Katkı Beyanı"nı UNFCCC'ye Sundu

Yeşil Organize Sanayi Bölgeleri ve Doğalgaz Ticareti Hakkında Düzenlemeler Yapıldı

Yenilenebilir Enerji Kaynak Alanları Yatırımlarına İlişkin Kanunda Değişiklik Yapıldı

Uludağ İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliği

Ar-Ge Şubesi
arge@uib.org.tr

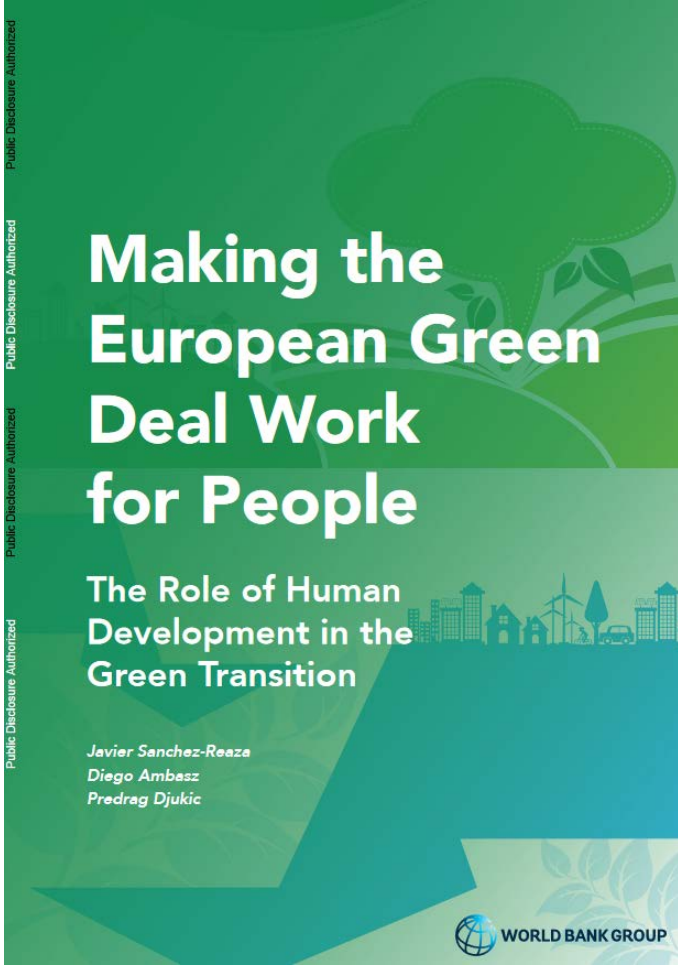

Avrupa Yeşil Mutabakatı'nın Temel Yasaları Onaylandı

Avrupa Parlamentosu tarafından Avrupa Yeşil Mutabakatı çerçevesinde getirilen "Emisyon Ticaret Sistemi (ETS)'nin Gözden Geçirilmesi", "Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizması (SKMD)" ve "Sosyal İklim Fonu" ile ilgili düzenlemeler için **nihai onay** verildi. Bu düzenlemelerde yer alan temel hususlar;

- ETS düzenlemesi kapsamında ETS'ye tabi sektörlerde emisyonların, 2030 yılına kadar 2005 yılındaki seviyenin %62'si oranında azaltılması hedefi benimsendi. Binalar ve denizcilikten kaynaklanan emisyonların yönetimi için de yeni bir ETS kuruluyor.
- SKMD, ETS'de verilen ücretsiz tahsisatların kaldırılmasına paralel olarak 2034 yılına kadar ETS'deki diğer ürünleri kapsayacak şekilde devreye girecek. SKMD, 1 Ekim 2023'te başlayan geçiş döneminde bir raporlama yükümlülüğü olarak başlayacak. 2026'dan başlayarak, demir, çelik, çimento, alüminyum, gübre, elektrik ve hidrojen ithalatına ilişkin mali yükümlülükler devreye girecek.
- "Sosyal İklim Fonu" kapsamında ise ETS gelirlerinden elde edilecek 65 milyar avroluk fona ilave olarak milli kaynaklardan kullanılacak finansal kaynaklarla birlikte toplam 86.7 milyar avro büyüklüğündeki fon, yeşil dönüşümden etkilenecek kırılgan grupların desteklenmesi için kullanılacak.

devamı s.2

Detaylı Bilgi için: <https://www.worldbank.org/en/region/eca/publication/eu-green-deal-for-people>

Dünya Bankası "AYM'nin İnsanlar İçin İşler Hale Getirilmesi" Raporu Yayımlandı

Dünya Bankası tarafından yayınlanan raporda Avrupa Yeşil Mutabakatı'nın sosyal yönüne dikkat çekiliyor. Raporda öne çıkan bulgular;

- İklim değişikliği nedeni ile 2030 yılına kadar 132 milyon kişi fakirleşebilir ve 80 milyon kişi işini kaybedebilir.
- AYM ile belirlenen hedeflere ulaşılabilmesi, ancak etkili "insani gelişmişlik" projeleri ile mümkün olacaktır. Avrupa Birliği ülkeleri arkada kimseyi bırakmamak için eğitim, sağlık ve sosyal güvenlik alanlarında kapsamlı politikalar geliştiriyor.
- AYM ile başlayan yeşil dönüşümün meydana getireceği maliyet artışının kırılgan grupları etkilememesine yönelik önlemler alınmalı. Eğer bu konuda gerekli hassasiyet gösterilmezse, Avrupa Birliği'nde zaten mevcut olan gelir adaletsizliği daha da derinleşerek yeşil dönüşüme verilen desteğin azalmasına sebep olabilir.
- İlk etapta, karbon yoğun sektörlerde çalışan kırılgan grupların yeni yetenek kazandırma programlarından istifade etmesi sağlanmalı. Yeni iş bulma sürecinde bazı kişilerin ekonomik olarak desteklenmesi ve bu kişilere erken emeklilik imkanlarının verilmesi bir seçenek olarak değerlendirilebilir.

Uluslararası Enerji Ajansı'nın (IEA) Küresel Elektrikli Araç Görünümü raporuna göre, 2022 yılında, dünyada elektrikli araç satışları 2021'e oranla rekor seviyeye ulaşarak % 55 arttı ve 10 milyonu aştı. Elektrikli araçların toplam araç satışları içindeki payı %14'e yükseldi. Bu oran 2020 ve 2021'de sırasıyla %4 ve %9 seviyesindeydi.

Türkiye'de geçen yıl toplam elektrikli araç satışları 2021'e göre yaklaşık iki katına çıkarak 7 bin 540 oldu. 2023'te dünyada satılacak tüm araçların %18'ini, bir başka deyişle yaklaşık her beş araçtan birini elektrikli araçların oluşturacağı tahmin ediliyor.

Çin, Avrupa ve ABD elektrikli araç satışlarının en yüksek olduğu pazarlar olarak öne çıktı. Geçen yılki küresel elektrikli araç satışlarının %60'ı Çin'de gerçekleşti. Avrupa ve ABD, bu kapsamda en büyük ikinci ve üçüncü pazarlar durumunda.

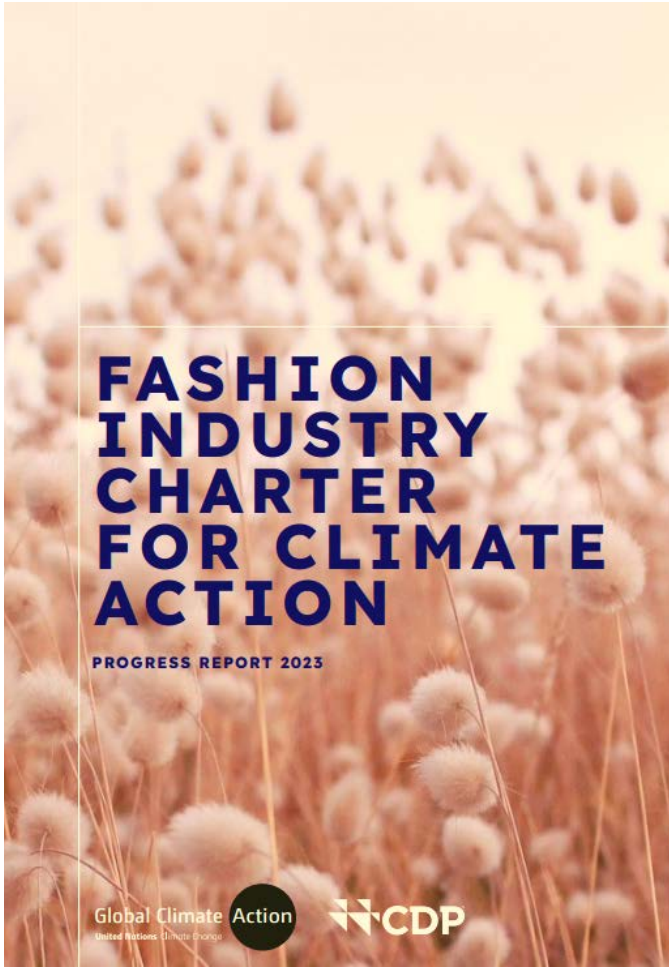
Türkiye'de geçen yıl toplam elektrikli araç satışları 2021'e göre yaklaşık iki katına çıkarak 7 bin 540 oldu. Bu rakam 2021'de 3 bin 920 olmuştu. Elektrikli araçların toplam araç pazarındaki payı ise geçen yıl %1 oldu. Geçen yılki satışların ardından Türkiye'de kullanımdaki toplam elektrikli araç sayısı 16 bini aştı.

2023 Yılında Satılan Her 5 Araçtan Biri Elektrikli Olması Bekleniyor

Detaylı Bilgi için: <https://www.iea.org/reports/global-ev-outlook-2023>

Moda Endüstrisi Sözleşmesi İlerleme Raporu 2023

Küresel ısınmayı 1,5 dereceyle sınırlı tutmak ve 2050 net sıfır karbon emisyonu hedefine ulaşmak için kurulan İklim Eylemi için Moda Endüstrisi Sözleşmesi (Fashion Industry Charter for Climate Action), moda sektöründe 2030'a kadar elektriğin yüzde 100 yenilenebilir kaynaklardan sağlanmasını, çevre dostu hammadde tedarikini ve 2030'a kadar kömür kullanımının sonlandırılmasını hedefliyor.

Birleşmiş Milletler çatısı altında hazırlanan ve iklim değişikliğine ilişkin moda endüstrisinin faaliyetlerine yer verilen ilerleme raporunda;

- Şirketlerin artık daha bilinçli davrandığı ancak atılacak çok fazla adım olduğu vurgulandı.
- Yenilenebilir enerji öne çıkarken; imzacı olan yaklaşık 100 şirketin çoğunun, kamuoyuyla şeffaf şekilde tüm süreçleri paylaşıldı.
- Moda sektöründe yenilenebilir enerjiye dayalı tüketim iki kat artarak büyük bir ilerleme kaydetti.
- 2030'a kadar yüzde 100 yenilenebilir enerji hedefi belirleyen şirketlerin sayısı da bir yıl içerisinde yüzde 18'den yüzde 42'ye yükseldi.

Detaylı Bilgi için: <https://unfccc.int/documents/627503>

Avrupa Parlamentosu (AP) Çevre Komitesi tarafından tekstil ürünlerinin dögüsel, sürdürülebilir ve sosyal olarak adil bir şekilde üretilmesini sağlamak için yasal zemin oluşturacak bir rapor oy birliğiyle kabul edildi.

Raporda, AB'ye satılan tekstil ürünlerinin üretiminde büyük ölçüde geri dönüştürülmüş elyaf kullanılması ve zararlı maddelerin kullanımından kaçınılması gerektiği belirtiliyor. Tedarik zincirleri boyunca tekstil ürünlerinin çevreye ve hayvanlara zarar vermeden ve işçi haklarına saygı duyularak üretilmesi gerektiğinin altı çiziliyor ve sera gazı emisyonlarını azaltmak için bilime dayalı hedefler belirlenmesi gerektiğine vurgu yapılıyor.

Dijital ürün pasaportunun hayata geçirilmesi de dahil olmak üzere tüketicilerin sorumlu ve sürdürülebilir seçimler yapmalarını teşvik etmek için daha iyi bilgilendirilmesinin tavsiye edildiği raporun önümüzdeki aylarda AP Genel Kurulu'nda da kabul edilmesi bekleniyor.

AB'den "Hızlı Modaya" Karşı Katı Kurallar

Detaylı Bilgi için: <https://www.europarl.europa.eu/news/en/press-room/20230424IPR82040/ending-fast-fashion-tougher-rules-to-fight-excessive-production-and-consumption>

Detaylı Bilgi için: <https://unctad.org/tir2023>

BM Teknoloji ve İnovasyon Raporu: Gelişmekte Olan Ülkeler için Yeşil Teknolojilerle İlgili Fırsat Penceresi Açılıyor

Birleşmiş Milletler Ticaret ve Kalkınma Konferansı (UN Conference on Trade and Development-UNCTAD) tarafından yayımlanan **Teknoloji ve İnovasyon Raporu** yeşil dönüşümü destekleyecek teknolojik gelişmelerin güncel durumu hakkında önemli veriler sunuyor ve gelişmekte olan ülkeler için yeşil teknolojilerle ilgili bir fırsat penceresi açıldığının mesajını veriyor.

Raporda yapay zekadan yeşil hidrojene kadar **17 farklı öncü teknoloji** ile ilgili güncel gelişmelere yer veriliyor. 2020 yılında 1.5 milyar dolar piyasa hacmine sahip olan bu teknolojilerin ticari boyutunun **2030 yılına kadar 9.5 milyar dolar** seviyesine ulaşması bekleniyor. ABD, Çin ve AB'nin önde olduğu yeşil teknoloji alanındaki yatırımların yaklaşık yarısının ise **IoT teknolojilerine** yapılacağı tahmin ediliyor.

"Karbon Yakalama Teknolojileri Gerçekten İklim Dostu mu?"

Sürdürülebilir Ekonomi ve Finans Araştırmaları Derneği (SEFiA), karbon yakalama teknolojilerinin fosil yakıt kullanımını desteklediğini ve yeşil dönüşümde gecikmeye yol açtığını ortaya koyan rapor yayımladı.

Buna göre, söz konusu teknolojilerin iklim dostu olmaktan ziyade daha fazla petrol ve gaz üretmek amacıyla kullanıldığı değerlendirildi.

Raporda, tüm karbon yakalama teknolojileri içinde yüzde 73 pay sahibi CCUS (karbon yakalama, kullanma ve depolama teknolojileri) ile yakalanan karbondioksitin tükenmiş petrol alanlarına taşındığı ve daha fazla petrol çıkarmak amacıyla yeniden değerlendirildiği belirtildi.

Detaylı Bilgi için: <https://sefia.org/analizler/karbon-yakalama-teknolojileri-gerçekten-iklim-dostu-mu/>

Dijital & Yeşil Dönüşüm Faaliyetleri Türkiye Yatırım Teşvik Sistemi'ne Dâhil Edildi

20.04.2024 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanan Cumhurbaşkanı Kararı ile dijital dönüşüm ve yeşil dönüşüme dair faaliyetler de Türkiye Yatırım Teşvik Sistemi kapsamına alındı.

Kararda yer alan önemli hususlar;

- Dijital dönüşüm kapsamında maliyet azaltımı, verimlilik ve kalite artışı, çalışan ve müşteri memnuniyetini gibi sonuçlara odaklanan teknolojik çözümler teşviklerle desteklenecek.
- Yeşil dönüşüm çerçevesinde ise doğal kaynakları koruyan, iklim ve sürdürülebilirlik konularına katkı sunan, kaynak verimli ve düşük karbonlu üretimi projeler desteklenecek.

Türkiye "Ulusal Katkı Beyanı"nı UNFCCC'ye Sundu

Türkiye'nin Paris İklim Anlaşması kapsamındaki taahhütleri doğrultusunda sunduğu Ulusal Katkı Beyanı'na göre;

- Orta Dönem Programı (2023-2025) kapsamında milli bir emisyon ticaret sisteminin kurulması planlanıyor.
- Türkiye, yenilenebilir enerji kurulum kapasitesi açısından dünyada 12. ve Avrupa'da ise 5. sırada yer alıyor.
- Karbon yakalama ve depolama sistemleri ile ilgili yol haritası oluşturulmasına dair hazırlık çalışmaları devam ediyor.
- 2030 yılına kadar ana enerji tüketiminde yenilenebilir enerjinin payının %20.4'e yükseltilmesi hedefleniyor.
- Demir-çelik, alüminyum, çimento, kimyasallar, plastik ve gübre alanlarındaki çalışmaları desteklemek amacıyla Yeşil Büyüme Teknoloji Yol Haritası'nın hazırlık çalışmaları devam ediyor.
- Ulaşımaya yönelik emisyon izleme altyapısının oluşturulması planlanıyor.

Detaylı Bilgi için: https://unfccc.int/sites/default/files/NDC/2023-04/T%C3%9CRK%C4%B0YE_UPDATED%201st%20NDC_EN.pdf

Yeşil Organize Sanayi Bölgeleri ve Doğalgaz Ticareti Hakkında Düzenlemeler Yapıldı

8 Nisan 2023 tarihli Resmi Gazete'de yer alan Organize Sanayi Bölgeleri Kanunu İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile Organize Sanayi Bölgeleri Kanununa Yeşil OSB tanımı eklendi ve Yeşil OSB projelerinin öncelikli olarak değerlendirilmesine ilişkin düzenleme yapıldı. Kanuna göre, kaynak ve enerji verimliliği, yalın üretim, endüstriyel atık işbirliği ve çevreye duyarlı uygulamaları ile öne çıkan çevresel, ekonomik, sosyal ve yönetsel açıdan Sanayi Bakanlığınca belirlenen kriterler kapsamında Türk Standartları Enstitüsü (TSE) tarafından sertifikalandırılan OSB'lerin "Yeşil OSB" olarak tanımlanmasına karar verildi.

Yenilenebilir Enerji Kaynak Alanları Yatırımlarına İlişkin Kanunda Değişiklik Yapıldı

20 Nisan 2023 tarihli Resmî Gazete'de yer alan 143 Numaralı Olağanüstü Hal Kapsamında Yenilenebilir Enerji Kaynak Alanları Yatırımlarına Dair Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile OHAL kapsamında yenilenebilir enerji kaynak alanları yatırımlarına ilişkin bazı tedbirler alındı. Kararname ile Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Enerjisi Üretimi Amaçlı Kullanımına İlişkin Kanunun 4. Maddesi ve ilgili mevzuatı uyarınca yarışması yapılan ve bu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin yürürlüğe girdiği tarih itibari ile devam eden sözleşmeler kapsamında üretilen elektriğin serbest piyasada değerlendirilebilmesine ilişkin öngörülen süre 3 ay uzatıldı.

